

Grzegorz Kotkowski

Bizorenda, gm. Sobków, woj. kieleckie. Stanowisko 12

Informator Archeologiczny : badania 15, 138-139

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BIZORENDA, gm. Sobków
woj. kieleckie
Stanowisko 12

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Łodzi

Badania prowadził mgr Grzegorz Kotkowski /autor
sprawozdania/. Finansowała Okręgowa Dyrekcja
Gospodarki Wodnej w Krakowie. Pierwszy sezon
badań. Osada późnorzymska i wczesnośredniowiecz-
na.

Stanowisko, odkryte w trakcie prowadzonych w 1975 r. przez Pra-
cownię badań powierzchniowych, położone jest na krawędzi wysoczyzny
przylegającej do doliny rzeki Biała Nida. Jego prawdopodobny obszar wy-
nosi około 0,5 ha. Uzyskany przy pomocy wykonanych wcześniej wierceń,
hipotetyczny zasięg i profil warstwy kulturowej, pozwolił na usytuowanie
wykopu w domniemanym centrum stanowiska. W 1981 r. przebadano ob-
szar o powierzchni 12 arów, zlokalizowano 16 obiektów oraz uzyskano
4.000 fragmentów naczyń. Wśród odkrytych obiektów na szczególną uwagę
zasługują zaciemnienia oznaczone numerami 1, 2, 13, 14 i 15, kształtem
zbliżone do prostokąta i będące pozostałościami po półziemianowych obiek-
tach mieszkalnych. Wypełniska tych obiektów dostarczyły dużą ilość ma-
teriału ceramicznego oraz fragmenty kości zwierzęcych.

Obiekt oznaczony numerem 10 - regularne prostokątne zaciemnie-
nie o wymiarach 150 x 200 cm - wzdłuż dłuższych ścian posiadał pięć doł-
ków posłupowych zapewne będących częścią konstrukcji dachowej. Zlokaliz-
owano także 5 palenisk, w tym jedno z całym naczyniem wczesnośrednio-
wiecznym oraz dużą ilością kości zwierzęcych.

Wśród ceramiki późnorzymskiej wyróżnić należy, znalezione w
obiekcie nr 6, fragmenty szerokokołnierzego naczynia zasobowego typu
"Krausengefässe", charakterystyczny dla Małopolski, o barwie powierz-
chni żółtawo-ceglastej i szaro-żółtym przełomie, zdobiony poziomym
żłobkowaniem na krawędzi /kryzie/ oraz w górnej partii. Późnorzymska
ceramika "siwa" wystąpiła w kilku innych obiektach, szczególnie częste
są fragmenty toczonych czarek z wyodrębnionym dnem i zaokrągloną sil-
nie wywiniętą na zewnątrz krawędzią. O wiele bogatszy, zarówno co do
form, jak również ilości, jest wczesnośredniowieczny materiał ceramicz-
ny. Najbardziej interesujące wydają się być naczynia z obiektu nr 13.
Wszystkie zostały wykonane ręcznie z gliny schudzonej domieszką drobno-
i średnioziarnistego tłuczni. Reprezentują typ smukłych, jajowatych na-
czyń o największej wydętości brzuśca powyżej połowy wysokości, bardzo
krótkiej prawie niezaznaczonej szyjce i brzegach zaokrąglonych lub płasko
ściętych, lekko wywiniętych na zewnątrz. Wszystkie naczynia reprezentują
najstarszą małopolską ceramikę wczesnośredniowieczną w tzw. "typie pra-
skim" datowaną ogólnie na VI-VII w. Z innych obiektów pochodzą naczynia
nieco późniejsze z nikłymi śladami obtaczania i ornamentem, najczęściej

w postaci linii falistej. Poza ceramiką uzyskano także niewielką ilość zabytków metalowych wymienić tu należy dwa noże żelazne z wyodrębnionym trzpieniem oraz guzik /? / brązowy.

Inwentarz zabytkowy uzupełniają dwa przęśliki, dwie osetki oraz kilka silnie zniszczonych przedmiotów żelaznych o funkcji niemożliwej do ustalenia.

Dokumentacja i materiały znajdują się w magazynach Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

BRZEŚĆ KUJAWSKI
woj. włocławskie
Stanowisko 4

patrz
neolit

CZARNÓWKO, gm. Nowa Wieś Lęborska
woj. śląskie
Stanowisko 5

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Dorota Rudnicka. Finansował WKZ w Ślupsku i Lęborskie Towarzystwo Kultu-
ralno-Społeczne "Pobrzeże". Czwarty sezon badań.
Cmentarzysko płaskie z młodszego okresu przed-
rzymskiego i okresu wpływów rzymskich /kultury
- oksywska i wielbarska/.

Badania koncentrowały się w północnej i północno-zachodniej partii cmentarzyska. Przebadano obszar ca 130 m², na którym odkryto i wyeksplorowano 5 pochówków szkieletowych /nr 27-31/ oraz jeden grób ciało-
palny popielnicowy /nr 32/ w znacznym stopniu zniszczony przez głęboką orkę. Ponadto uchwycono fragmentarycznie zarysy 3 dalszych grobów szkieletowych.

Odkryte pochówki szkieletowe nie odbiegały swoim charakterem od przebadanych w latach ubiegłych. Jamy grobowe orientację posiadały N-S i osiągały głębokość od 160 do 190 cm. We wszystkich grobach szkielety uległy całkowitemu rozłożeniu. W jednym przypadku - grób nr 28 - uchwycono wyraźnie czytelny zarys trumny kłódowej. Wyposażenie posiadały tylko 2 pochówki, które pozwala datować je na fazy B₂ i C₁ okresu wpływów rzymskich.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania powinny być kontynuowane.